

szám

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, félre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489 sz. — Helyközi telefon 15. sz. Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BETEGH PÁL

LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szög szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyílt-tér sora 1 korona.

Nyílt abszolutizmus.

Irtta: Pallos Árpád dr.

Végre, hogy szint mertek vallani. Végre, hogy ország szemelättára beismerik, hogy semmi egyebet nem akarnak, mint az országot szabadságától megfosztani, leigazni s az osztráknak kényre-kegyre kiszolgáltatni.

Jobban is szeretjük így az állapotokat, mintha titkos, rejtett sisakkal fejükön, az álszemérem álarcával arcukon farizeuskodó hangon igyekeznek az ország gondolkodó lakosságát félrevezetni. Így legalább mindenki tudhatja ebben az országban, hogy ime elérkezett a nyílt abszolutizmus korszaka a szurony és puskagolyó várva-várt ideje. Most azután végre megfogjuk tudni, hogy tulajdonképen hányadán vagyunk. Vajjon csakugyan önálló s független ország-e hazánk, avagy csak Ausztria vazallus tartománya?! Ha mindenkor s mindig az fog történni, amit Bécs akar s ha török-szakad keresztül viszi akaratát, akkor azután legalább beletörődhetünk változhatatlan sorsunkba, mert ha az erőpróba a mi hátrányunkra dől el, akkor természetesen viseljük is annak következményeit.

Jöjjön hát, aminek jönnie kell! Ma elkobozzák a függetlenségért küzdő lapjainkat, holnap betiltják annak utcai árusítását, holnapután megvonják tőle a postai szállítás kedvezményét, azután betiltják valószínűleg a nyomtatását, végül a szerkesztőséget eldugják valami hüvös helyre, honnan kiáltó szavuk üresen hangzik a kietlenségbe.

Ha azután az ellenzéki sajtóval elvégezték pribékmunkájukat, akkor jönnek az ellenzéki vezérek. Először Justh Gyulával bánnak el. Ő kellemetlen a hatalomnak, tehát vagy meghunyázkodik, vagy vesszen a többikkel. Hiszen az abszolutizmus nem tekinti azt hol és mi az igazság, hanem csak egyedül azt, mi válik hasznára s ki káros reá nézve.

Igy azután bizonyos, hogy rövidesen el kell következnie annak az időnek, amikor az ország népe végre megunva a kényuralom bilincseit, igyekszik azt magáról lerázni.

S most azután csak két eshetőség lehetséges. Vagy sikerül megtörnie azok hatalmát, kik évtizedek, mondhatnók századok alatt lenyűgözve tartották, vagy nem sikerül s elbukik abban az igazságos harcban, melyet létérdekében viv meg a hatalommal. Bármely eshetőség váljék valóra, mindenesetre jobb sorsunk lesz, mint manapság.

Ha sikerül leráznunk az osztrák békelyókat, amit hiszünk s egyben reméljük is, akkor azután többet Bécs és a kamarilla nem diktálhat nekünk. Ha vereséget szenvedünk, akkor tudjuk, hogy az erősebb jogán nekünk, a gyengébbnek, tünnünk kell mindazt, amit az erős, a győzedelmes reánk parancsol. De akkor legalább a felesleges

közjogi viták megszűnnek, mert vert sereggel vajjon ki álmodoznék jogok kivívásáról s jogok szerzéséről!...

Örömmel üdvözljük tehát a kormány legújabb intézkedéseit. Örömmel köszöntjük: Budapest derék polgármesterének s felettesének a belügyminiszter-miniszterelnök intézkedését, mellyel a nyílt abszolutizmust bejelentették. A munkapárt pedig ugyancsak felujjonghat, hogy ime a darabont-kormány fegyvertárából előszedték azt a nemes s a mellett rozsdás fegyvert, mely egyszeribe nyakát szegte az egész kormánynak s melyeken a nomen et omen példaszavaképen nem sok áldás lesz a mostani kormányt illetőleg sem.

Am várjuk meg a fejleményket. Ne vágjunk a jövőnek elébe. Aki nyíltan, minden kertelés ily hatalmas csapást nélkül legföltettebb kincsünkre a sajtószabadságra mérni, annak legalább a bátorságát kell annyira méltatnunk, hogy ítéletünket a fejlemények végső pontjáig felfüggeszük. Várjunk tehát, amíg azokra kerül a sor, akik ugyancsak kellemetlenek Bécsnek s így közvetve a kormánynak s az azt támogató munkapártnak.

A politikai helyzetről.

„A Nap” törvénytelen, erőszakos megrendszabályozása, országos felháborodást keltett. Napról-napra sajtó-jogi viták folynak a képviselőházban — zárt-ülések keretében, mert a birkaszeliőségű kormánypárt a nyílt-ülésem való tárgyalást, a napirend előtti felszólalásokat akadályozza. Ez a kormány-erőszak csak növeli az elkeseredést, mert a sajtó szabadságát ettől az osztrákimádó hadtól méltán feltő hazafias ellenzék, elégtétel nélkül nem engedheti napirendről leszoritani. Hiszen világos és csak a vak nem látja, hogy „A Nap” közigazgatási és miniszteri üldözése jogtalan s ezzel tisztán az ellenzéki sajtó megfélemlítését akarták elérni: az igaz mondás ellojtása szempontjából. Már az ügyészség maga is az inkriminált lét közlemény egyikét nem tartja királlysértésnek s hogy vajjon a másiktól szintén mi fog kiderülni, az ma még nem bizonyos. Teny csak az, hogy a főváros polgármestere, belügyminiszteri „szelid-nyomás” alatt — jogi abszurdumot, a sajtótörvény ellen valóságos merényletet követelt el. A képviselőház csütörtöki ülésén Hock János nagyon szép, szónoki és közjogi szempontból egyaránt kiváló beszédben mutatott rá a kormány jogtiprására. Györffy Gyula pedig újabb sürgős interpellációt terjesztett elő az ügy fejleményeiről.

A választójog ügyének is volt eseménye. Kossuth Ferenc, a 48-as függetlenségi párt vezére, mint ceglédi képviselő nyilatkozott egy küldöttség előtt a választói jog kiterjesztéséről. Megerősítette ismételten a kezdettől fogva vallott elvét. Kijelentette, hogy: „Én tudok olyan általános, egyenlő választói jogot csinálni, amely a magyar nemzet történelmi jogait és az értelmiség kellő befolyását biztosítja. Ezt a javaslatomat annak idején nyilvánosságra is fogom hozni. Aki a választói

reformot úgy akarja, hogy Magyarország magyar maradjon, velünk van. Aki pedig azokat a jelszavakat használja, mint Lueger és a „Reichspost”, a akik a magyar nemzetet le akarják törni, az után mi nem megyünk”.

Kossuth a küldöttség kérvényét a következő megjegyzésével terjesztette be: Kötelességből mint, ceglédi képviselő, a kérvényt benyújtom, de azzal a fentartással, hogy én csakis olyan általános, egyenlő választói reformot támogatok, amely a magyar nemzet államfentartó történelmi jogait biztosítja és az értelmiségnek kellő befolyást, ad Kossuth Ferenc ceglédi képviselő.

Termés és áralakulás.

A földmivelésügyi miniszter legutóbb kibocsátott termésbecslése buzából és rozsból közepes termést helyezett kilátásba, buzából 483 millió, rozsból 13 millió métermázsára becsülve az idej terméseredményeket. Évekkel ezelőtt egy ily nagyságú termés a közepesnél jobbnak, közel rekord termésnek lett volna mondható. Azóta azonban változott a helyzet. Mezőgazdasági kulturánk nagyot haladt, a belterjes, gondos művelés folytán — dacára szeszélyes időjárásunknak — a holdankénti átlagtermés emelkedett. De emelkedett fogyasztásunk is, nemcsak azért, mert évek folyamán szaporodott a népesség, hanem mert megújulván a kereseti viszonyok, jobb, bőségesebb táplálkozást engedhet meg magának a fogyasztók legszélesebb rétege.

Ily körülmények közt kevés eredményeink is más elbírálás alá esnek és ma egy 48 milliós buzatermés, 13 milliós rozstermés, összesen tehát 61 milliós kenyérmag termés nem nevezhető rekordot megközelítő, vagy jó közepes termésnek, hanem csak közepesnek, amely, ha a szerződéses vámterület másik fele, Ausztria is a rendes termésnek megfelelő eredményt el tudja érni, épen fedi a monarchia szükségletét.

Ausztriában azonban az idén nem lehet számítania mult évihez hasonló termésre, mely normális termés számban ment, melynek következtében, ha fogyasztásunk csak valamivel nagyobb lesz, nem fogjuk kielégíteni tudni a szükségletet, vagyis nagyon is bizonytalan, elégséges lesz-e a két állam termése buzából és rozsból a népesség táplálkozásának ellátására. Nagyon természetes, hogy a termés és szükséglet azonos mérve szabályozza ily módon az idej termésév gabona áralakulását.

Az aratás első időszakában a tőzsde figyelmen kívül szerette volna hagyni a termésnek a fogyasztáshoz való viszonyát és kísérletképen megindult a buza és rozs árának a határidő üzletben lefelé való licitálása. Adták a tőzsdén a papiros buzát azon körülményben, hogy a rohamos áresésből legalább is gondolkodóba esnek a gazdák és sietnek azonnal értékesíteni a termést, nehogy az egyre hanyatló évek mellett esetleg még olcsóbban kellessék majd elveszítgetni a gabonát. A tőzsde azonban rosszul számított. Elhibázta számadását akkor, mikor a gazdák tapasztalatlanságára épített.

A tőzsde visszaringatta magát abba az illuzióba, mintha közgazdaságunk ma is a tíz évvel ezelőtti állapotban lenne, mintha gazdáink ma is az a pigra massa lenne, amely saját tehetetlenségénél fogva cselekvésre képtelen. Elhibázta számítását a tőzsde, mert gazdaközönségünk nemcsak sokat tapasztalt és tapasztalatait értékesíteni is tudja, hanem magába szívott egy kis kereskedelmi szellemet is, amely látókörét tágitotta és amely megtanította a kedvező konjunkturák kihasználására.

A gabonaáralakulások kulcsa ma a gazdatársadalom kezében van. Egyedül tőle függ kedvezően értékesíthető-e termését vagy sem. A termés a szükségletet éppen csak hogy fedi. Eddig a gazdatársadalom helyes számítással megtalálta az útját annak, miként lehet a gabonaárak további esését megakadályozni? Távol tartotta magát a piactól. Ezzel nemcsak az árhanyallást akadályozta meg, de sőt javította is az árfolyamot.

Egyenletes, lassu kínálattal a helyzet még javulhat is, javulnia kell, mert a helyes számítás szerint, beföldi buzáink annyit ér, mint a külföldi buza, amelyet még a behozatali 6:30 koronás vám is terhel. A nemzetközi gabonapiac barátságos helyzet alakult ki a nagyobb gabonakiviteli államok kevésbé kielégítő terméseredményei folytán. Ott nagyobb árhanyallás szintén nem fejlődhet ki, még kevésbé oly foku, amely lehetővé tenné, hogy még a jelen árak mellett külföldi gabona jöhessen hozzánk. De a fogyasztás nagyobb mére mellett számításba vevendők a kevésbé sikerült, illetve csekélyebb terméseredményekkel biztató kapásnövények, a burgonya és tengeri, melyekből felmerülő hiány takarmányozási célokra kell és jelentékenyebb mennyiségű gabonaféle felhasználását teszi szükségessé, valamint számításba kell venni azt is, hogy a csekélyebb burgonya és tengeri termés a legszélesebb fogyasztórétegek bizonyos hányadát is a buza és roszfogyasztásra fogja inkább szorítani. A fogyasztásnak szüksége van az utolsó szemig arra a termésre, amit az idén betakarítottunk. A nagyobb szükséglet fogja a gabonaárakat kedvezően befolyásolni és hogy ez tényleg bekövetkezik-e, az csakis a gazdaktól függ, akik, ha nem élnek a kedvező alkalommal, — más fogja azt kihasználni.

Fabricius Endre.

Szines képek.

Szövetkezeti historiák.

Egyszer volt, hol nem volt, még az operenciás tengeren is túl, volt egyszer egy király és a királynak egy aranyhajú kis fia.

Történt egyszer, hogy a királyfi aranyakkal játszadozott s e közben egy aranyat véletlenül lenyelt.

Nagy volt az ijedtség a palotában, hívták az udvari doktorokat, a kik azonban nem tudták kivenni a királyfiból a lenyelt 10 koronás aranyat.

Az egész országban nem akadt orvos, a ki segíteni tudott volna a gyermek baján.

Nagyon busult a király s vele az egész ország, hogy a királyfi el fog pusztulni. Végre a mikor már nagyon rosszul volt a királyfi, jelentkezett a királynál egy messziről jött idegen, — az egész Erdélyben és így Székelyudvarhelyt is jól ismert bőbeszédű alak — hogy ő majd segít a bajon.

És segített is.

— Ki vagy? — kérdezte tőle örömmel a király.

— Szövetkezeti igazgató Budapestről.

— És hogy vetted ki az aranyat?

— Nem is volt nehéz, mert én még az utolsó fillért is kivásalom az emberekből...

„Kakas Márton“.

Az Elite-szálló vendége.

Ugy látszik — állandó rovatot kell nyissunk a székelykereszturi nagyhirű munkapárti követ képviselőházi kedélyes állapotáról.

A képviselőház szerdai zárt-ülésén ugyanis „A Nap“ megrendszabályozásával felszínre került sajtó-jogi sérelmekről Holló Lajos orsz. képviselő többek között így szólt:

Deák Ferenc hagyományát ma semmire se becsülik, játszanak vele s amikor az égbekiáltó nagy sérelmeket az ellenzék szóvá teszi, a munkapárt távol van...

Justh János: Csak Ugron Zoltán van jelen!

Ugron Zoltán közbeszól és kéri a tanácskozás-képesség megállapítását.

Elnök: Ne dikciójzon a képviselő ur!

Kun Béla: Ez nem az Elite-szálló! (Derűtség.)

Kovácsy Kálmán: Itt van a munkapárt tulvilági része! (Óriási derűtség.)

Justh János: A házszabályokat megtanulhatta volna, mikor az Elite-ben ült egyedül. (Derűtség.)

Felkiáltás: Gyakorlata van a zárt-ülésben!

Ugron Zoltán felugrik helyéről és kimegy a teremből... Szóval eltűnt a jobb fenéken.

Régi levelekből.

VI.

A fő- és köznemesek ügyeit teljes gyűlésben latolgassák, vitassák meg. A vidéki kisebb bírák és városok által fölterjesztett ügyekben véglegesen intézkedjenek, de mégis fönn tartva a felségfolyamcást, hogy rendkívüli ügyekben a mint eddig is szoktak, a megyékből, városokból és városkákból az alsóbb bíróságok ítélete ellen felségünkhöz való menedék szokásban maradjon.

Hogy jövőben minő törvények szerint járjanak el az erdélyiek, magyar, császári, szász vagy valamely részleges szerint-e, erről a legközelebbi országgyűlésen tanácskozzanak és bevárando további határozatunk.

Ha pedig a kormányzó és tábornok, mint elnök valamely gyűlésből hiányzik, hadügyekben kénytelen más helyre menni, vagy a várakban maradni, akkor azon gyűlésben az fog elnökölni, a ki utána a tanácsosok sorában első helyet foglal el, hogy mindek helyesen kezeltesenek, nehogy valami valaha elhanyagoltassék, a mi az igazság előmozdítására és az igazságtalanság korlátozására látszik tétetni.

A kormányzó és tábornok, ugy szintén kapitányaink minden vármegye élére fő- és alispánokat állítsanak azokból, a kik *hívebbek* és *állhatatosabbak* voltak. A mi nevünkben bírákat, esküdteket erősítsenek meg a városokban és községekben, ha azok alkalmosoknak látszanak és minden szászvárosban, kivéve Szebent és Segesvárt, mivel ezek eddigelé hívek maradtak — az elpártolás kikerülése végett nekünk fölesküdtött királybíró, vagy személynököt nevezzen ki, kinél a város kulcsai legyenek és a fegyvertár az ő hatalma alatt legyen, a védelem és őrizet felül intézkedjék, gyűléseiken és tanácsaikban részt vegyen és az ő tudtán kívül a városban semmi se határozassék avagy intéztesék el.

Ősi szokás, hogy a szászvárosok a közejük ment fejedelmet és nemeseket néhány napig díjtalanul tartoztak ellátni élelemmel, nekik lovat és fuvart adni. Mindezek eltöröltetnek, meglesznek szüntetve. Mind azonáltal oly föltétellel, hogy a városok az ilyen szabadságot kincstárunkba fizetendő bizonyos évi díjjal váltsák meg és ha a közöttük támadt egyenlenség elintézésére oda kell menni, tartoznak befogadni és ellátni az illetőket.

Királyi kamaráink és jövedelmeink kormányzása felől tanácsosaink bizonyos rendeleteinket és intézkedéseinket fogják kapni. A kormányzó és tábornok, ugy szintén a többi tanácsosok is, kötelesek segítségül lenni; mivel azoktól kapják fizetésüket és az egész tartomány ujjá szerveztetvén, a legtöbb fizetés attól függ, hogy mimódon szolgáltnak be a jövedelmek.

Ennek a tartománynak a védelme az őrségektől az eddig elé sikeres háborútól, a rendkívüli katonaság ellátásától függ. Azért a véghelyeken szükséges bizonyos számú katonaságok hadi műszereket és épületeket minden időben kellően el kell látni, fölszerelni. Erre teljes erővel törekedjék a kormányzó tábornok és a tanácsosok segítségére legyenek.

A rendkívüli katona és német, ugy a lovas, mint gyalogos, a mi költségünkön tartassék, arról gondoskodunk.

A rokkant zsoldos katonáknak (veteranis Vallonum, Pflanzianorum, Pregnerionorum, Haydonum et Rascianorum, eredeti magyar értelmét nem tudom adni, csak azt tudom, hogy különböző, akkori fegyvernemhez tartozó, többnyire Vallon-német zsoldos katonák voltak) minél gyorsabban kifizetendő e szokásos segélypénz, de a tábornok hozzájárulásával és ideiglenesen el kell bocsátani. Így a tartomány biztonsága és védelme nem csekély mértékben gyarapszik, ha jól kiérdemült katonáknak lakatlan birtokok és jószágok (bona et possessiones desertae) adományozását hozzák előttünk javaslatba, a mi által először azt célozzuk, hogy az ilyen birtokok mind női ágon való hűbér birtoknak maradjanak. Maguk a javadalmasok tegyenek hűségi esküt, mint például ilyen hűségi esküre kötelezettek az eddigi javadalmasok is; másodsor, hogy valamennyi hűbér birtok átruházassék és az adományozottak maguk hűbéri esküt tegyenek, kik azonban bizonyos szabad helyzetben ily módon biztosítva legyen

(Folyt. köv.)

Gagyai Samu

HIREK.

— **Esküvő.** Dr Hankó Domokos brassói kir. közjegyző-helyettes, vármegyénk szülötte, minap házasságot kötött Szunyogszéki Vilma zongoratanítónővel Brassóban.

— **Az E. M. K. E. koszoruja Orbán Balázs sirján.** Az E. M. K. E. folyó évi szeptember 8-án tartja Kolozsvárt negyedszázados jubiláris közgyűlését kapcsolatosan az ország közművelődési kongresszussal. Ez örömmel napján koszorut tétet halála jeléül mindazon elhunyt sirjára, akik az egyesület megalapításában fáradoztak, vagy nagyobb alapítványokat tettek. Így koszorut küld Székelyudvarhelyre a Bárány Orbán Balázs sirjára is. E koszorut a jubiláris ünnep napján szeptember 8-án d. u. 4 órakor fogják a Szejken levő sirboltban a koporsóra tenni ünnepély keretében, amelyen a Székely Dal-kör is közreműködik. Ez ünnepélyes aktusra már most felhívjuk a nagyérdemű közönség figyelmét s kérjük, hogy azon minél számban résztvenni sziveskedjék.

— **Aldobolyi Dobay János,** Kézdivásárhely város érdemes főjegyzője és alpolgármestere minap befejezte áldásdus közéleti működését örökre. E hó 21-én helyezték nyugvó helyére a város osztatlan mély részvéte mellett. Kézdivásárhely összes humánus intézményeinek létesítésében első helyen dolgozott. Bámulatos munkabírási, finom, lekötelező modor és páratlan emberbaráti érzelmek jellemezték a „Székelyföld“ c. lap egykori kiváló szerkesztőjét, kinek jóindulati támogatása mellett kezdette meg hírlapírói működését lapunk felélős szerkesztője is ezelőtt 23 évvel. Az elhunyt érdemes férfi báró Szentkereszthy Stefánia, Nagy Károly, M. Székely János és Vajna Károly s más

ügybuzgó egyének közreműködésével teremtett Kézdivásárhelynek örökre dicsőséget hirdető árvaleánynevelő intézetet, elagott öregek menházát és kórházat. A város hírlap-irodalmát szintén ő alapozta s fejlesztette ki. Rendőrkapitánya, majd főjegyzője és alpolgármestere volt a városnak. Nem az egyszerű aktagyártó hivatalnok szerepét töltötte be, hanem lelket, életet öntött az egész városba. Szóval — mint a „Székely Hírlap” igen találóan írja — „résztvett minden politikai, társadalmi, irodalmi, közmívelődési, jótékonyági mozgalomban. Kiváló szónoki képessége s jó tolla mindezekre különösen alkalmassá tették. Ő volt a város pennája, aminek egy jó jegyzőnek lennie is kell”. Emlékét hálás szívünkbe zárva, megőrizzük. De főképp örízni fogják Kézdivásárhely intézményei, melyeknek hűséges mestere, tevékeny munkása volt.

A kirendeltség telefonja. Az erdélyrészi (székelyföldi) miniszteri kirendeltség a Székelyföld vármegyéiben nagy dolgokra hivatott tényező. Ennek dacára — tudomásunk szerint — az egyes vármegyei megbizottakkal telefon útján érintkezni nem lehet, mivel a moberu kor e nélkülözhetetlen eszközével mai napig sincsenek felszerelve. Ha szétnézünk magunk körül, lépten-nyomon láthatjuk, hogy még a legkisebb körü magán intézmények is igyekeznek az élet szükségleteiről gondoskodni. A kirendeltségről e tekintetben megfélekedtek. Pedig sokszor van olyan eset, mikor a telefon úgy a kirendeltség részéről, mint főképp a közönség alkalomszerű, közvetlen érintkezése szempontjából feltétlenül szükség volna. Sok oldalról jött hozánk e miatt panasz, de mindig vártuk, hátha e szembetűnő hiányra illetékes helyről rájönnek. Most aztán végre szóvá tesszük, mért úgy tudjuk, úgy látjuk, hogy a telefon bevezetése egy ilyen fontos intézménynél, nélkülözhetetlen. Reméljük, hogy illetékes helyen közérdekű felszólalásunkat méltányolni fogják és minél előbb telefonja lesz a vármegyei kirendeltségi megbizottak rendszeres irodáinak.

M. t. Olvasóinkat arra kérjük, hogy a kiknek a „Székely-Udvarhely” 61-ik számából még rendelkezésükre álló példányuk van, kegyeskedjenek azt kiadóhivatalunkhoz vissza küldeni, miután a nevezett lapszám több példányaira szükségünk lenne. A lapokért vagy a pénzt vissza adjuk vagy pedig más lapszámmal hecseréljük.

Egy millió uborkáért. Nagykőrös lakossága a saláta után most az uborkából pénzel. Az idén ezer vasuti kocsi rakomány-nál több uborkát szállítottak el, a melyért a termelők körülbelül egy millió koronát vettek be. Nálunk a városi szüklátókor miatt egy kisebb boltgárkertészetet sem lehet beállítani. Pedig az ilyesmi volna alapja a később kifejlődésre számítható tömegesebb termelésnek. A vármegyei gazdasági egyesület közbe léphetne és az ily irányu törekvések hathatós támogatója, sőt vezére is lehetne. Igen ám, de az efféle munkásság allandó elnökséget igényel. Napraforgó rendszerrel maradandó alkotásokat teremteni nem lehet.

A községi előljáraságok és tanító urók becses figyelmébe. Jó karban levő iskolai fapadok és asztalok, valamint épül tre való ablak és salukáterek jutányos áron el-

adandók. Értekezni lehet Miklós János róm. kath. sokra tyésnél Székelyudvarhely, Iskola-u. 6. házszám alatt.

Két öl jó tűzifát azonnali készpénz fizetés mellett keresünk. Cím e lap kiadóhivatalában.

Színészet. Az erdélyrészi első színkerület választmánya Dr Bernády György polgármester elnökletével ülést tartott és Szilágyi Dezső színigazgatóval kötött újabb szerződést. Megáll podás szerint Székelyudvarhelyt október 1 től 20-ikáig fog játszani a társulat.

Méhészeti kiállítás.

(Befejező közlemény.)

(V—ó) Kezdetét vette a műsoros ünnepély. Blajer Balázs érzéssel és igen hatásosan adta elő Tarcsafalvi Albert „A méh” című költeményét. Kremnitzkyné kolozsvári urhőgy tartotta azután értékes és tanulságos felolvasását a méz hasznáról és gyógyhatásáról. Géressy Ilonka ügyesen előadott énekdarabjait a közönség tetszésével hovárráta. Lányi Andor dr humoros monologja pedig annyira felvillanyozta, hogy a monolog befejeztével frenetikus taps-viharban tört ki. Végül Rák Károly zenetanár büvölte el a közönséget remek hegedűjátékával. A műsoros előadás befejeztével Gál Imre titkár megköszönve a nagyszámu közönség meleg érdeklődését, a kormány képviselője és báró Jósika Gábor a tisztikar kíséretében a kiállítást tekintették meg, s meglegedésüket fejezték ki a látottak felett. Kedves csoportokban állottak a mézes üvegek, keretek és különféle mézes tészták. A kiállításon feltűntek Ambrus András, Derzi Samu, Demeter Miklós, Gál Imre stb. kiállításai. Feltűnést keltettek a régi kaptárak, különböző és csinos kivitelű újabb rendszerű méhlokak.

A folyosókon a székely kiscgazdák mutatták be ügyességüket a különféle méhészeti tárgyak előállításában. A vendégeket Gál Imre titkár kalauzolta végig a kiállításon, s ismertette meg az egyes kiállításokat.

Este a Barkóczy-féle vendéglő kerthelyiségében kedélyes hangulatban lefolyt ismerkedési estély volt, a melyen a nők is nagyobb számban vettek részt; élénk bizonyosságául annak, hogy a miképp a méhesaládban, úgy az emberi társadalomban is az összeség lelke a — nő!

Másnap reggel Derzi Samu méhészeti tekintették meg a méhészek, minden it meglepett a tapasztalt rend és legaprólékosabb figyelem, a melylyel ez az igazán ideális méhésznünk viseltetik a méhek iránt. Majd saját rendszerű kaptára bemutatása után a vármegye házához tértek vissza, a hol kezdetét vette a vándorgyűlés.

A gyűlést báró Jósika Gábor nyitotta meg és vezette nagyszámu méhész jelenlétében. Megnyitó beszédében vázolja a méhészeti jelentőségét s szinte mutatja az utat, a melyen az erdélyi méhészeknek haladniok kell, hogy céljuk sikerre vezessen.

Indítványa folytán Gróf Serényi Béla földmívelésügyi minisztert és Koós Mihály miniszteri tanácsost, a székelyföldi kirendeltség vezetőjét táviratilag üdvözölte a vándorgyűlés. A földmívelésügyi miniszter üdvözlét küldi a vándorgyűlésnek.

Dr Balázs Ferenc m. kir. posta- és táv. titkár „A tisztességtelen mézkereskedelemről”, Kulcsár Ferenc főgimn. tanár „A méhészeti tudományos kísérleteinek fontosságáról” Tóth János szaktanár „A mézelési eljárás szabályairól”, Gál Imre „A mézadó növényekről” tartottak előadásokat, a melyek a hallgatók érdeklődését lekötötték. Végül Szilágyi Márton kolozsvári tanító tartott előadást „Milyen kaptárt használunk Erdélyben” címmel, a mely után élénk és érvekben gazdag vita fejlődött ki.

A tárgysorozat véget érven, báró Jósika mondott köszönetet Udvarhely vármegyének Székelyudvarhely városnak és a vármegyei méhész egyesületnek a szíves fogadtalásért, a méhészeknek a kitarló buzgalomért és a gyűlést bezárta.

A gyűlés után a vendégek a helybeli kö- és agyagipari szakiskolát tekintették meg, a hol bár a szünidő miatt a munkálatok szüneteltek, szép és érdekes produktumait láthatták még a fejlődés legelején levő e fajta művészetnek.

Innen a Barkóczy-vendéglőben rendezett ebédre siettek a méhészek, a hol a vidám hangulat közepette, számos toaszt hangzott el: báró Jósika Gróf Serényi Béla földmívelési minisztert, Lányi Imre Lipthay Bélát, Székelyhidny Viktor báró Jósikát, Gyerkes Mihály Lányi Imrét, Gál Imre Blajer Balázst és tisztviselő társait, József János tanító ügyes csengő-bongó versben a két egyesület elnökét köszöntötték fel.

Az ebéd a késő estéli órákban nyult be, élénk bizonyosságául annak, hogy a méhészek méheiktől „kitartást” is tanultak.

A két napig tartó vándorgyűlés véget ért, vendégeink szerte távoztak, lelkünkbe visszamaradt egy gondolat: „ki jár jó és igaz uton, nincs egyedül”. Járjunk a megkezdett uton továbbra is igaz buzgalommal, hogy a székelynép új gazdasági életében mi is mutathassunk egy utat, a melyen haladva, a mult keserű csalódásai csak rossz álomkép tűnjenek fel lelki szemeink előtt.

A méhészeti kiállításon résztvevők közül diszoklevet nyertek: 1. Ambrus András Székelyzsombor, 2. Derzi Samu, 3. Gál Mihály, 4. Gál Imre, 5. Lengyel Erzsébet, 6. Lőrinczi Béla Székelyudvarhely. 7. Erdélyrészi méhészegylet, 8. Kremnitzkyné Fröhlich Ilona Kolozsvár, 9. Svirbely Gizella Rétság, 10. Szabó Márton Etéd, 11. Soó István Betlenfalva, 12. Cseh Gáspár Gelence, 13. Demeter Miklós Mátisfalva, 14. Ambrus Andrásné Székelyzsombor.

Dicsérő oklevelet nyertek:

1. Gyarmathy Sándor Betlenfalva, 2. Blajer Balázs, 3. Varró Elek, 4. Jancsó János, 5. Kauntz Albert, 6. Csiki Lőrinc Székelyudvarhely. 7. Józsa Mózes Hodgya, 8. Fancsali Áron Székelyszállás, 9. Duka János Bikafalva, 10. Kozma Miklós Fiafalva, 11. Vaszi János Kisgalambfalva, 12. Dundler Károly Gyula.

Elismerő oklevelet nyertek:

1. Székelyszentkirályi gazdakör, 2. Berze Lajos, 3. László Lajos Sz.-szentkirály. 4. Leopold Gyula, 5. Kelemen Mihály Etéd. 6. Pál Sándorné Kisgalambfalva. 7. József János Firtosváralja, 8. Novák János Székelyudvarhely, 9. Bakó Albert Csikmenaság, 10. Fazakas Pál Székelyudvarhely, 11. Hutter Gerő Kolozsvár.

FIGYELEM!

AIDA VERGE és BLUE STAR CONTINENTAL

CIGARETTAPAPIROK CSAK AZ IKT LÁTHATÓ KÉPEKKEL VALÓDIÁK
 ÓVAKODJUNK ÉRTEKTELEN UTÁNZATOKTÓL!

6280 - 1911. tkv. szám.

Hirdetmény.

H. Remete községre nevezve az 1892. évi XXIX. t. c. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvekbe való bejegyzése és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbitése iránti eljárás befejeztetvén, ez azzal a felszólítással tétetik közre:

1, hogy mindazok, kik az 1886 XXIX t. c. 15. és 17. § ai alapján ideérve e § oknak az 1889 XXXVIII. t. c. 5 és 6 §-aiban és az 1891. XVI. t. c. 15 §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t. c. 7. § a és az 1891. XVI t. c. 15 § b pontja alapján történt törölések érvénytelenségét kimutathatják, evégből törlési kereseteket hat hónap alatt vagyis az 1912. évi március hó 1-ső napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgálhat;

2, hogy mindazok, akik az 1886 évi XXIX t. c. 16 és 18 §-ainak esetében ide érve, az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII t. c. 5 és 6 § aiban foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással elni kívánnak: írásbeli ellentmondásaikat hat hónap alatt, vagyis 1912. évi március 1-ő napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyújtsák be, mert e meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3, hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, ide érve

azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889 évi XXXVIII. t. c. 16. § alapján történt bejegyzéseket sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1912. évi március hó 1-ső napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulása után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik

A kir. járásbiróság mint tkvi hatóság.

Oklánd, 1911. aug. 21. én.

Kelemen s. k.

kir. aljbíró.

A kiadmány hitelül:

Wermescher

kir. telekkönyvvezető.

Czell Frigyes

és Fiai

bortermelők és bornagykereskedők
Medgyes.

Legjobb beszerzési forrás természetadta valódi erdélyi hegyi borokban. Hordókban és palackokban. Kitünő sajáttermés és vörös borok.

Stoch Cognac gyógyszer

Garantált valódi borpárlat. Főzése a legszigorubb ellenőrzés mellett történik.

Gamis és Stoch Barcola.

A töltés és dugaszolás Bécsben a cs. kir. vegyészeti állomáson történik s minden egyes palack az állomás bélyegzőjével van ellátva.

Mindenütt kapható

Hamisítástól védve van

B O R!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható A kedvező szüreti kiállításokra való tekintetből ármérséklés.

Kiadó lakás. Székelyudvarhelyi Kossuth-u'ca 130. sz. alatt 4 utca-szoba, három előszoba, konyha, kamra, kettős pince, külön udvarral, kerttel, istállóval és kocsiszinnel bíró lakás azonnal vagy október 1-től kiadó. Értekezni lehet ugyanott Szélys Zsigmond háztulajdonossal.

ÉRTESETÉS.

Cipőraktáromat leszállított árak mellett kiárusítom.

Szükségletét mindenki saját érdekében el ne mulassza nálam beszerezni.

Tisztelettel

Szentkovits János Utóda

Kész blousok és gyermekruhák.

Kész aljak és kostümök mélyen leszállított árakban kaphatók.

SZÉKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhely megye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenként 2-szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi len

legjobb magyar gyártmányú diszleveledpapirok. Ezekon kívül közönséges és finom, szines és virágos leveledpapirok és boritékok, levél-kártyák, gyász-**Képes levelezőlapok** 20-féle helybéli felvétel. levélpapírosok stb. Nagy választék tájképes virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből

Allandóan kaphatók mindenféle

kész nyomtatványok,

u. m. községi, körjegyzői, szolgabiroisági, végrehajtói, ügyvédi, lelkészi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Mindenféle színű, nagyságu, súlyu és minőségű irodai és irod.

PAPIROSOK

vonalzott és sima leveledpapirok, vonalzott és rovatos papirok, rajzpapirok, írógéppapirok, csomagoló és selyempapirok, másoló papirok, itató-papirok, szűrő-papirok, torta- és befőző-papirok, könyvkötő-papirok és papirkülönlegességek. Kártyapapirok.

Lemezpapirok minden sulyban. Hangjegypapirok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, diszminták, szépírási és rondírási minták. Olcsó legyező-falrajzok, klozetpapirok, szivarkahüvely, szivarka névjegytárcák Dohány-ésszivartárcák bőrből és fémből. Bőrtárcák, pénzes-erszények okmány és irománytáskák.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acélíró tollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárak, disztollaszárak. Írónók, fekete, szine ironok, notes-ironok, csavarironok (crayonok), zsebironok, csavarironbetétek, ironvédők, ironhegyezők. Kreták, iskolai, kávéházi és fajlázó kreták, szines kreták. Tinták, legjobb irodai és másoló tinták, szines, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfestékek, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedüvonó, hurok, hegedü-iskola, hegedü-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek. Hangoló-sipok és o. rímák. Monogramok fehérnemű és leveledpapiRJelzésre. Kézi nyomda. — Különféle bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétviasz, festékpárnák, ostyák. Ajtóablak és névfeliratok öntött fémből, erdészkalapácsok gyári árban.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák, tolltokok, itató-deszkák, olaj-s zfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, tollállványok, szivacs-csésze, író-mappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — Rajzszögök, szönyegszegők, kapcsok stb